

OBSAH

12. Fyziológia obličiek a vývodných močových ciest (K. Javorka)	389
Funkčná morfológia obličiek	389
Glomerulárna filtrácia	392
Regulácia glomerulárnej filtrácie	395
Tubulárny systém	403
Funkcia proximálnych tubulov	404
Funkcia Henleho slučiek	408
Funkcia distálnych tubulov	410
Funkcia zberných kanálikov	411
Diuréza a moč	412
Biofyzikálne charakteristiky moču	412
Moč a jeho zložky	413
Funkčná morfológia vývodných močových ciest	413
Funkcia močového mechúra	415
Močenie	415
Hodnotenie funkcií obličiek	417
Literatúra	418
13. Regulácia acidobázickej rovnováhy (A. Čalkovská)	419
Chemické tlmivé systémy telových tekutín	419
Účasť respiračného systému na regulácii acidobázickej rovnováhy	420
Mechanizmus hydrogénuhličitanového iónu	421
Mechanizmus karbamínohemoglobínu	421
Účasť obličiek na regulácii acidobázickej rovnováhy	421
Reabsorpcia filtrovaného hydrogénuhličitanového iónu	423
Vylučovanie titrovateľných kyselín	423
Amóniový tlmivý systém	423
Poruchy acidobázickej rovnováhy	424
Kompenzácia porúch acidobázickej rovnováhy	424
Literatúra	426
14. Fyziológia endokrinného systému (V. Štrbák)	427
Všeobecná charakteristika endokrinného systému	427
Chemická štruktúra hormónov	427
Mechanizmus účinku hormónov	428
Hypotalamo-hypofýzový systém	429
Hypotalamové neurohormóny transportované do neurohypofýzy	430
Hypotalamové neurohormóny regulujúce adenohipofýzu	432
Hypofýza	433
Hormóny adenohipofýzy	433
Štítna žľaza	436
Nadoblička	440
Hormóny kôry nadobličky	440
Hormóny drene nadobličky	445
Endokrinný pankreas	447
Inzulín	448
Glukagón	451
Ďalšie pankreatické hormóny	451
Metabolizmus vápnika a jeho endokrinná regulácia	452
Parathormón	452
Vitamín D ₃ , kalcitriol	453

Kalcitonín	454
Epifýza	454
Hormóny produkované rozptýlenými sekréčnými bunkami v iných orgánoch	454
Átriový nátriuretický peptid	454
Srdce a „hypotalamové neurohormóny“	455
Peptid súvisiaci s génom kalcitonínu	455
Erytropoetín	456
Endotelín	456
Hormóny produkované tukovým tkanivom	456
Leptín	456
Adiponektín	456
Neuropeptid Y (NPY) a obezita	457
Literatúra	457
15. Fyziológia rozmnožovania a tehotnosti (V. Štrbák)	459
Dozrievanie pohlavných buniek – gametogenéza	459
Sexuálna diferenciácia	461
Reprodukčný systém muža	462
Reprodukčný systém ženy	467
Gravidita	471
Literatúra	473
16. Všeobecná neurofyziológia (A. Stránsky)	475
Stavba nervového systému	475
Neurón	475
Neuroglia	477
Pokojoiný membránový potenciál	477
Podnet	479
Elektrotonické potenciály	481
Miestne podráždenie a vzruch	481
Miestne podráždenie	482
Akčný potenciál	482
Periférny nerv	488
Typy nervových vlákien	488
Synaptický prenos	489
Elektrické synapsy	490
Chemické synapsy	490
Hematoencefalická bariéra	497
Literatúra	498
17. Fyziológia centrálného nervového systému a zmyslového vnímania (D. Ostatníková, J. Hájek)	499
Funkčná morfológia centrálného nervového systému	499
Vývin centrálného nervového systému	500
Difúzne modulačné systémy	502
Neuroglia	504
Vzťahy medzi mozgom a miechou	505
Funkčné rozdelenie centrálného nervového systému	507
Metódy štúdia centrálného nervového systému	508
Mozgovomiechový mok	511
Metabolizmus centrálného nervového systému	514
Fyziológia senzorického oddielu centrálného nervového systému	514
Všeobecná fyziológia receptorov	514
Fyziológia somatických zmyslov	519
Fyziológia špeciálnych zmyslov (F. Jagla)	528
Prenos zmyslových informácií a ich spracovanie	551
Bioelektrická aktivita mozgu, bdely stav a spánok	557
Elektroencefalografia a evokované potenciály	558
Bdenie a spánok	560
Fyziológia motorického oddielu centrálného nervového systému	565
Pohybové funkcie a ich regulácia	565
Motorické centrá	567
Pyramídová dráha a extrapyramídové dráhy	568
Pohybové schopnosti spinálneho živočicha	570
Pohybové schopnosti decerebrovaného živočicha	578
Pohybové schopnosti mezencefalického živočicha	579

Pohybové schopnosti dekortikovaného živočicha	580
Premotorická a doplnková motorická oblasť	581
Úloha bazálnych ganglií v riadení pohybovej činnosti	582
Úloha mozočka v riadení pohybovej činnosti	586
Autonómny nervový systém	589
Všeobecná charakteristika autonómneho nervového systému	590
Rozdelenie autonómneho nervového systému	590
Neurotransmitery autonómneho nervového systému	592
Riadenie činnosti autonómneho nervového systému	594
Vyššie nervové funkcie	596
Pamäť	596
Anatomické koreláty pamäti	601
Učenie	603
Reč a lateralita hemisfér	606
Pohlavný dimorfizmus mozgových funkcií	611
Emócie, správanie, motivácia	611
Mozgové štruktúry riadiace emočné správanie	612
Emócie spojené so sebaobranou	613
Emócie spojené s výživou	614
Emócie spojené s reprodukčnými aktivitami	615
Motivácia	616
Sociálna kognícia	618
Literatúra	619
18. Fyziológia kostí, šliach a kĺbov (A. Čalkovská)	621
Fyziológia kostí	621
Zloženie a štruktúra kosti	621
Vývoj kostí, osifikácia	622
Zloženie kosti	623
Kostné bunky	623
Kostná hmota	625
Budovanie a prestavba kosti	626
Hojenie zlomenín	627
Funkcia kostí	628
Mechanické vlastnosti kostí	629
Vplyv fyzickej záťaže na kostný systém	630
Šlachy a ich funkcia	630
Kĺby a ich funkcia	631
Klasifikácia kostných spojení	631
Vývoj kĺbu	632
Krvné zásobovanie a lymfatický systém	632
Inervácia	632
Ligamentá	633
Literatúra	633
19. Fyziológia svalstva (J. Hájek)	635
Kostrové svalstvo	623
Mikroštruktúra myofilamentov	637
Vzrušenie a stiahnutie kostrového svalu, excitačno-kontrakčný proces	639
Typy svalových kontrakcií	645
Rýchle a pomalé svalové vlákna	648
Sila svalovej kontrakcie	649
Hladké svalstvo	651
Klasifikácia hladkých svalov	651
Vzrušenie a stiahnutie hladkého svalu, excitačno-kontrakčný proces	651
Literatúra	657
20. Fyziológia telesných cvičení a športu (K. Javorka)	659
Základné poznatky o metabolizme kostrového svalu	659
Mechanická činnosť kostrových svalov	663
Spotrebovávanie kyslíka a maximálna aeróbna kapacita	664
Zmeny funkcií orgánov a systémov počas fyzickej záťaže organizmu	666
Krv – zmeny v zložení a vlastnostiach pri cvičení	667
Respiračný systém a cvičenie	669
Kardiovaskulárny systém a cvičenie	674
Termoregulácia pri fyzickej záťaži	682

Nervový systém a cvičenie	683
Endokrinný systém a cvičenie	685
Svalová úlnava	687
Adaptácia organizmu na opakovanú záťaž	691
Adaptácia svalového systému	692
Adaptácia kostného systému	692
Adaptácia krvi	693
Adaptácia kardiovaskulárneho systému	694
Adaptačné zmeny v dýchacom systéme	696
Literatúra	698
21. Chronofyziológia (M. Zeman, I. Herichová)	701
Rozdelenie biologických rytmov	701
Cirkadiánný systém	702
Štruktúra cirkadiálneho systému	703
Molekulárna podstata generovania cirkadiánných oscilácií	703
Periférne oscilátory	705
Integrácia fyziologických funkcií cirkadiánnym systémom	706
Melatonin	707
Cirkadiánná regulácia spánku	710
Cirkadiánné rytmy v kardiovaskulárnom systéme	712
Dôsledky porúch činnosti cirkadiálneho systému na zdravie	713
Sezónne podmienené depresie	713
Syndróm z náhlej zmeny časového pásma (jet-lag syndróm)	713
Práca na zmeny a štýl života	714
Cirkadiánné rytmy a nádorové ochorenia	714
Cirkadiánné rytmy a chronofarmakológia	715
Literatúra	716
22. Prehľad fyziológie plodov, novorodencov, detí a adolescentov (K. Javorka)	719
Rast	719
Rast tela	719
Vývoj – dozrievanie štruktúr a funkcií jednotlivých orgánov a systémov	721
Telové tekutiny	721
Krv	721
Imunitný systém	725
Kardiovaskulárny systém	727
Dýchací systém	731
Tráviaci systém	736
Metabolizmus a výživa	740
Termoregulácia	741
Fyziológia obličiek	743
Endokrinný systém	745
Nervový systém	750
Literatúra	753
23. Fyziológia starnutia (K. Javorka)	755
Definícia starnutia	755
Funkcie jednotlivých orgánov v priebehu starnutia	756
Krv a imunitný systém	756
Kardiovaskulárny systém	757
Dýchací systém	759
Tráviaci systém	760
Výživa a metabolizmus	761
Termoregulácia	761
Vylučovací systém	761
Priečne pruhované svalstvo	762
Kostný systém	763
Koža a vedľajšie orgány kože	763
Endokrinný systém	764
Nervový systém	767
Literatúra	771
Register	773